

Longu tá tú setur teg veitt tú, at tað tú skrivar er ætlað at standa í SOSIALINUM sjálvan tjóðardag okkara. Hugsar teg tí einaferð eyka um áðrenn tú letur dripa úr penninum ta vanligu agitatorisku sosialistisku útspillingina av kapitalismuni, hennara valdi á fólkahugsanina, á po-

onkisigandi knúti, ið ikki er nakar knútur skyldast fyrri ein part at undanfarni aldursbólkur legði seg ímillum, og átók sær partvis ábyrgdina fyrri tí samfelagi tey ungu funnist at. Á sín vís kundi ikki annarleiðis verða. Mótsetningur millum eftirkrigssettarliðið og ættarliðið frá 30.num er verun-

Fromm byrjar við at vísa á, hvussu okkara heimur hevur broytt seg geografiskt og materielt, og hvussu skaplyndi menniskjans hevur fylgt hesum ytru broytingum. Nútíðarmenniskjað verður lýst so: Tað er tann ævigi forbrúkarin forterur mat og drekka, bókur og filmar, sigarettir og fyrir-

ing, um ikki er livið miseydnad. Virði menniskjans er tess møguleiki sum sölulatur, mannavirðið verður ikki roknað ið dygdum s.s. kærleika og skil, ella ið listarligum og skapandi evnum. Sum fylgja av hesum er tess kensla av egnum virði bundin at uttanfyristandandi faktorum — tess

hevur slíkt samfelag tøv á, fyrri at skula kunna gliða lætt og effektivt? Tað tørvar eitt menniskja ið hevur lætt við at samarbeiða ið stórum bólkum, menniskjur ið ynskja eftir at nýta meir og meir, og hvørs »smakure« er standardiseradur, og lættur at ávirka og forutberokna. Tað skal

MENNISKJAÐ Í NÚTÍÐARSAMFELAGNUM

litikkinum og á samfelagsgongdini. Nei gev nú frið. Á ólavsøku eru vit saman til gaman ... og ikki til politiskt kriggi.

I dag letur tú kapitalismuna og allar hennara gerningar hvíla. Hóla? — ikki talan um, er tað ein rødd sum sigur, kapitalisman og hennara verk hava onga hvíld uppiborna, og yvirhøvur ikki á ólavsøku, dagin tá okkara aldargamla partvisa lóggávuvall verður sett. — Andstöðutrongdin verður við yvirhøvur, og hin gitni malurt-dropin er í ferð við at dripa men í dag er bikarið so rúmt so rúmt, so at ...

Vit og tit

Henda sundurbýting vit og hini verður ofta nýtt av teimum ið ikki vilja roknað við til eitt ella annað, sum eftir teirra tykki ikki er vert at verða roknaður við tí, ella fyrri at gera vart við egnu stöðu s.s. vit frelstu mótvegis teim ..., vit klóku meðvitandi, framburðssinnaðu mótvegis teimum ... VIT eru ein felagsskapur, við egnum idealum egnum hugsanum um samfelag, um Gud, konga og...

Tann klassiski altíð afturvendandi kjakspurningur, born contra foreldur, gomul contra ung, broytti í 60.num bæði í form og innihald. Áður stóð kjakið um tað persónliga, tað menniskjansliga. Tey gomlu vóru ikki til at hava við at gera tí tey vóru gomul. Hinegin vóru tey ungu so og so... tí tey vóru ung. Eitt broyttist tó ikki, álop, andstöðan kom framvegis frá teim ynguru.

Ikki tey eldru men samfelagið

Hetta álop hevði nú aðra adressu. Skjótiskivan var nú ikki tey eldru sum so, men pilurin hevði meiri leið (kós) móti samfelagnum og tess fremmandageran av menniskjanum. Hóast andstöðan nú gekk aðra leið slappst ikki undan teimum vanligu samarbrestunum. Tey ungu i dag ... nei tá vit vóru ung...

Hinegin aftur tey gomlu eru forstokkaði, óforstáilig, reaktioner... At ikki heilt slappst undan hesum forslitna,

ligur á tann hátt, at tann fyrri hevur lutvísu ábyrgd fyrri at dagsins samfelag er so sum tað er. Óverunligur er mótsetningur á tann hátt, at bæði yngri sum eldri eru undirgivin tey krav og tær ræglur sum hetta samfelag ásetur. Men bæði yngri og eldri hava í felag teir somu mótsetningar at dragast við, kapitalistiska samfelagið ber í sær. Kortini býta vit okkum í samfelagskjakinum í yngri og eldri. Vit uppliva ikki egnu stöðu á sama hátt.

Hugsunarráttur eldra ættar hóðsins, tess krav, og met, er alt turrandi av eini materiellari mangultið. Eftir teirri meti, eru sigarnir nógvir. Og í berari gleði yvir uppnáddan»trygg leika«, hevur hetta ættarliði í stóran mun lagt seg aftur á aftur.Eyðkenni er sjálvnógð og nalvasjóðan. Tað hvílir tungt í sínum sigri. Tað sum einaferð var tess mál er nú tess veran, tað fólir seg í dag eitt við hetta samfelag. Tess ráðandi hvørvisjón er, at fólkið, ræður í samfelagnum, og at hetta er fólksins samfelag. Vit sum yngri eru skilja, men góðtaka ikki.

Vit eftirkrigsbólkurin hava ongantið kent til materielt sakn. Núverandi sosiali tryggileiki er fyrri okkum ein sjálfvylgja. So eigur eisini at vera. Vit vilja ongantið góðtaka at okkara livilíkindir verða skerd. Vit vita, at samfelagið er fort at skapa tryggileika, tí siggja vit kravið um at so verður sum ein sjálvsagdan mannarett.

Hvat vilja vit

Tað gongur út um tey mark ein blaðgrein setur gjølla at greina frá tí uppfatan andstöðan hevur (andstöðan er eisini eitt ógvuliga vitfevnandi hugtak) av nútíðarsamfelagnum og menniskjans stöðu i tí. Ein tann stytta og beinraknasta analysan av hesum víðurskiftum er at finna í bók Erich Fromms: Dogmet om Kristus. Hans Reitzels Forlag 1968. Ritgerðin, sum ætlanin er at ta ka burturúr eitur »Den nuverende menneskelige tilstande Áhugaði eiga sjálvi at fáa sær fatur á bókini og lesa ritgerðina, tí sjálvt um tað er stutt, 6 bls., sigur tað meiri um stöðu menniskjans i samfelagnum i dag enn tjúkkar bókur.

lestrar, alt verður slúkt rátt, svølt. Heimurin er vordin eitt stórt objekt, evni, fyrri matarlyst menniskjans; ein stór floska, eitt stórt kvinnubróst. Menniskjað er vordin floskubarn, ævigt ventandi og ævigt svikið. Tað kann framleiða og selja fritt, marknaðardagur er dómadagur fyrri tess langtan eftir eyðnu og »succes«. Tað eru ikki einans vörur ið útboðnar verða á marknaðinum, arbeiðskraft verður útboðin undir somu treytum sum øll onnur vörur ið seljast skal í friari kapping.

Marknaðarskipanin hevur eisini breitt seg út um tað økonomiska luftlagið. Menniskjað hevur umskapað seg sjálvt til eina vöru og upplivir sum fylgja av hesum sítt liv sum kapital ið skal investerast á vinnandi hátt. Eyðnast hetta hevur menniskja eyðnu, »succes«, og livið hevur mein-

eydna avhongur av annara dómi.

Menniskjað verður tí ov bundið av øðrum og tess trygg leiki og vælverðan liggur tí i konformiteti, at vera eins og øll hini, og ongantið verða meira enn 2 fet frá fylginum. Annar og kanska meiri tyðandi faktorur fyrri skaplyndi menniskjans enn marknaðarskipanin er meti (modus) fyrri idnaðin.

Fyrirtekurnar verða alt stórr og stórr, nøgðin av fólki ið arbeiðir innan hesar fyrtektur, sum arbeiðs- og tenastufólk veksur alsamt. ognarin er longur og longur burtur frá leiðsluni, og risafyrirtekurnar verða stýrðar av einum serútbúnum teknostrukturi, hvørs áhugi mest snýr seg um at sum kapital ið skal investerast á vinnandi hátt. Eyðnast hetta hevur menniskja eyðnu, »succes«, og livið hevur mein-

Hvat slag av menniskjum

verða villugt til at lata seg leiða, gera hvat venta verður av tí, passa inn i samfelagsmaskinuna uttan mótstöðu, brúk er fyrri menniskjum ið stýrast kunnu uttan makt, leiðast uttan leiðarar, drivast fram uttan annað mál enn hetta eina: hong i, verða i gong og koyra sum smurt.

I dag hevur idnaðurin sjálvur framleitt hetta menniskjað: automatin, tað fremmandgjörda menniskja. Fremmandt skilt so, at tað er fremmant yvirfyri egnum kreftum og møguleikum og handlingum, tað verður stýrt av kreftum uttan fyrri seg sjálvt. Tess avgerandi kreftur eru umskapaðar til ting, ting sum tað tilbiður og sum tað undirgevir seg. Tey verða tess gudur. Tað fremmandgjörda menniskja byggir seg fyrri tí sum tess hendur hava skapað.

Menniskjað upplivir ikki

RESTORFFS ØL OG MINERALVATN

ÓLAVSØKAN nærkast

Tygum nýtist fyrsta floks ol og mineralvatn at bjóða gestunum.

Setið RESTORFF' á borðið. Tað borgar fyrri góðsku.

Við heilsu

Restorffs Bryggjarí

tlf. 12828

tlf. 12828